

**Groen
Kennisnet**
kennisplatform voor de groene sector
[GKN Home](#)
[Over ons](#)
[Cookie instellingen](#)

[Portalen](#)
[Kennisbank](#)
[Leermateriaal](#)
[Vakbladen](#)
[Dossiers](#)
[Nieuws](#)

Dossier

[Dossier](#)

Ondernemendheid in het vmbo noodzaak!

Het lonkend, groene perspectief van de regio als betrouwbaar, toekomstig werkveld is voor vmbo-leerlingen belangrijk. De voortgaande flexibilisering van de arbeidsmarkt vraagt om andere werknemers en om een andere vorm van onderwijs als voorbereiding daarop.

Over het project

De AOC's: CITAVERDE College (3 locaties), Lentiz (2 locaties), Edudelta Onderwijsgroep (3 locaties) en Stoas Hogeschool (1 locatie) hebben in deze KIGO samengewerkt in samenwerking, afstemming met de regionale stakeholders en partners en andere ondersteuners.

Contact

Reageren op dit dossier?
Stuur je reactie naar:

servicedesk@groenkennisnet.nl

Inleiding

Omdat de wereld van arbeid minder eenduidig is, is het relevant dat de leerling zich bewust is van zijn/haar competenties en van daaruit de beschikbare mogelijkheden verkent. De leerling leert met andere woorden loopbaancompetenties, waaronder ondernemendheid en netwerken als voorbereiding op een Leven Lang Leren.

BizNizklas

De Lentiz onderwijsgroep heeft duurzaamheid hoog in het vaandel. Ook op het Lentiz | Floracollege zelf zijn ze groen bezig! Deze groene spirit is terug te vinden in de BizNizklas. Deze klas is speciaal voor jongeren op VMBO G/TL niveau die duurzaam projectonderwijs krijgen om hun ondernemende persoonlijkheden en entrepreneurschap te stimuleren.

Oriënterend onderwijs

Praktisch en Oriënterend Onderwijs onderbouw vmbo: (Loopbaan)leren op basis van arbeidsgebieden en een krachtige leeromgeving.

Chat offline

Laat een bericht achter

– Lees meer

Het is de uitdaging voor vmbo-groenscholen om ondernemendheid te entameren bij leerlingen en docenten in de onderbouw en bovenbouw van alle leerwegen in het vmbo door middel van contacten met bedrijven en instellingen in de regio. De vmbo-locatie kan naast de groene hbo-, mbo-opleidingen en de WUR een gedegen onderwijspartner zijn in het samenspel van 5 O's: Overheid, Ondernemers, Onderzoek, Omgeving en Onderwijs en duurzame, doorlopende, verbindingen in de regio te creëren. De leerlingen oriënteren zich op levenslangleren doordat ondernemendheid een onderdeel kan zijn.

+ Lees meer

+ Lees meer

Professionalisering docenten

Ondernemendheid in het vmbo vorm geven vraagt om professionele medewerkers. Ook studenten van de STOAS kunnen zich voorbereiden op ondernemendheid in het vmbo groen. Er zijn diverse instrumenten die gebruikt kunnen worden om ondernemendheid in het vmbo-groen tot een succes te maken.

Opbrengstgericht werken en ondernemendheid in het vmbo-groen

Ook voor ondernemendheid in het vmbo-groen is het belangrijk om dit systematisch aan te pakken en te integreren in opbrengstgericht werken (OGW). Hiervoor zijn diverse handreikingen en instrumenten beschikbaar.

Bovenbouwprojecten

De leerlingen in de bovenbouw van het vmbo werken met een RABO startproof ondernemersplan. Men maakt gebruik van realistische, authentieke producten van externe organisaties zoals de Rabobank.

- [Speciaal voor starters](#), website Rabobank

– Lees meer

– Lees meer

– Lees meer

– Rubrics voor rollen van docenten bij praktijkleren

Op basis van het onderzoek en de publicatie 'doceren in reguleren' (rollen, taken en competenties van docenten in regionale leerarrangementen) door leerstoelgroep Educatie- en competentiestudies (Wageningen UR), zijn er rubrics ontwikkeld voor docenten in het vmbo-groen t.b.v. reguleren/praktijkleren

Publicaties OGW van de AOC Raad

Ter ondersteuning van OGW zijn er verschillende publicaties verschenen die de vmbo-groen locaties kunnen helpen om opbrengstgericht werkvorm te geven.

- [Opbrengstgericht werken \(website AOC Raad\)](#)

Groen Proeven OGW

– Ondernemersplan

- [Rabo StartProof](#)
 - [Voorbeeld ondernemingsplan](#)
-

– Duurzaamheid

/ondernemendheid.

Deze rubrics kunnen gebruikt worden om met elkaar in gesprek te gaan over de noodzakelijke rollen voor docenten in het vmbo-groen om reguleren/praktijkleren /ondernemendheid tot een succes te maken. Ook kunnen deze rubrics gebruikt worden als een ontwikkelingsgericht instrument voor competentie-ontwikkeling van docenten in reguleren/praktijkleren /ondernemendheid.

- [Rubrics van 7 rollen voor docenten](#)

Rubric SBL competentie 'Competent in het samenwerken met de omgeving' voor Stoas studenten.

- [Rubric](#)

Handvatten om effectieve feedback te geven bij het gebruik van rubrics.

- [Effectief feedback geven bij rubrics \(formatief beoordelen\)](#)

Deze publicatie vormt de basis voor de uitwerking van de rollen van docenten bij praktijkleren/ ondernemendheid in het vmbo-groen.

- [Doceren in reguleren: rollen, taken en competenties van docenten in regionale leerarrangementen](#)

Rubrics ontwerpen om vaardigheden te kunnen beoordelen en om het werken aan vaardigheden in de klas te verbeteren.

- [Het mes snijdt aan zes kanten](#)

- [Gereedschapskist](#)

– Groen proeven en ondernemendheid

De Groen Proeven zijn proeves van bekwaamheid die ruimte bieden voor ondernemendheid in het vmbo, leerrangementen die passen bij ondernemendheid in de bovenbouw.

- [Uitwerking 18 vmbo competentie](#)

Groen Proeven heeft examenstandaarden en proeven ontwikkeld voor vijf contextvelden en Groenbreed:

1. Plant en Productie
2. Ontwerp en Creatie
3. Leefomgeving en Recreatie
4. Voeding en Gezondheid
5. Dier en Zorg
6. Groenbreed

Enkele producten Groen Proeven:

- [Groen Proeven kalender](#): een handreiking voor de organisatie van de Proeve van Bekwaamheid
- [Groen Proeven piramide](#): theoretisch kader gebaseerd op de piramide van Miller

Presentatie OGW

Presentatie OGW opbrengstgericht werken in een ondernemende school 03-06-2014.

- [Presentatie](#)

– Marzano en OGW

Werken aan opbrengsten, met behulp van een krachtige systematiek. In het onderwijs is de laatste jaren steeds meer aandacht voor opbrengstgericht werken. Hierbij volgen en verbeteren leraren de vorderingen van leerlingen systematisch. Scholen werken voortdurend aan het steeds verder verbeteren van hun onderwijs. De systematiek van de Amerikaanse onderwijswetenschapper Robert Marzano biedt een arsenaal aan theorieën, inhoud en werkvormen om direct aan de slag te gaan met het (verder) verhogen van de kwaliteit van het onderwijs op iedere school.

Greun Tek: werking van een vlakmaaldierij

- [Opdrachten voor projectteams](#)
- [Docentenhandleiding](#)
- [Leerlingwerkbladen](#)

Filmfestival Het Groene Kalf, Thema: Greening the City

Een filmfestival organiseren voor de open dag. Met de klas of een groepje een filmpje maken met het thema: Greening the City. Je moet zelf het verhaal gaan bedenken, het script gaan schrijven, gaan acteren, regisseren en monteren!

- [Groene Kalf Filmfestival - Making of](#), video Citaverde College

In deze video zie je hoe alle filmpjes voor het Groene Kalf Filmfestival tot stand zijn gekomen, zie je interviews met de leerlingen en vertellen ze wat ze van dit project geleerd hebben. Voor het maken van deze filmpjes hebben ze professionele hulp gehad van de mensen van PJP Film Studio's / KresjTV en vrijwilligers van de LOVA.

- Het winnende filmpje: [Open dag locatie Heerlen](#)
- [Prijsuitreiking Groene Kalf Filmfestival](#), video Citaverde College

De winnaar was CITAVERDE Heerlen. In dit filmpje kun je zien wat de leerlingen er van vonden dat ze gewonnen hadden.

- [Lesbrief leerlingen: opdracht filmfestival Het Groene Kalf](#)

De duurzame school, hoe kan onze school duurzaamheid toepassen? (Citaverde College) Samenwerking met het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, overheidsorganisaties en branche organisaties, waarbij voorop stond om jonge mensen, maar ook andere geïnteresseerden en studenten kennis te laten maken met het begrip duurzaamheid en de waarde van ons milieu voor de toekomst en het gebruik en hergebruik van allerlei duurzame materialen.

- [Verslag De Duurzame Dag 2012-2013](#)
- [Opdracht leerlingen](#)
- [Doelstellingen De Duurzame Dag](#)
- [Persbericht De Duurzame Dag 2013](#)
- [Poster De Duurzame Dag 2013](#)

– Studiehandleiding bachelor-lerarenopleiding

De 6 beroepsrollen en de 7 SBL competenties geven handvatten voor het professionaliseren van aankomende en zittende docenten. Deze beroepsrollen en competenties kunnen met behulp van matrix geplaatst worden in ondernemende leeromgevingen. De matrix kan dan ondersteuning bieden voor het expliciteren van het benodigde professionele handelingsrepertoire van docenten in leeromgevingen met een ondernemende dimensie.

- [Studiehandleiding bachelor-lerarenopleiding 'Educatie en kennismanagement groene sector'](#)

Het geeft concreet antwoord op de volgende vragen:

- Wat maakt een school een goede school
- Wat maakt een leraar een goede leraar
- Wat maakt een les een goede les?
- [Werken aan opbrengsten, met behulp van een krachtige systematiek](#)

Top 15 van didactische handelingen

Het bijhouden van studievoortgang verbetert het effect van lesgeven enorm. Dat geldt ook voor het stellen van doelen.

- [Top 15 van didactische handelingen](#)

OGW inspectiekader 2012

- [OGW inspectiekader 2012](#)

- [Presentatie Duurzame school: Citaverde op eigen benen](#)

– Economie

On Stage:

Derdejaars leerlingen ontmoeten vertegenwoordigers en medewerkers van bedrijven uit de regio. Op de beursvloer vertellen beroepsbeoefenaren en professionals iets over hun beroep, en op de Doe Dag gaan de leerlingen op tegenbezoek om leerlingen bekender te maken met een bepaald beroep of branche. Er worden dus matches gemaakt tussen de beroepsbeoefenaar en de leerling die de scholieren ondersteunen bij het maken van keuzes voor de toekomst.

- [Website Onderwijs On Stage](#)

Het Beroepenfeest van On Stage faciliteert een nieuw, duurzaam, persoonlijk en lokaal ondernemersnetwerk voor vmbo leerlingen. On Stage levert daarmee een bijdrage aan de beroepsoriëntatie en ondernemersvaardigheden van jongeren. Beroepsbeoefenaren helpen hen met beroepskeuze en brengen bevoegdheid voor hun vak over aan leerlingen.

- [Regio Venlo On Stage](#)

Beroepenfeest voor jongeren en beroepsbeoefenaren op een Positief (beroeps)Podium voor het vmbo. Want: Alles mag je worden, behalve ongelukkig!

- [Werkboek leerlingen](#)
- [Instructie leerlingen](#)
- [Leerlingvoucher](#)
- [Flyer](#)

Promotie en marktanalyse eigen bedrijf

Presentaties van leerlingen die een eigen bedrijf willen starten.

- [Frietzaak](#)
- [Biologische witlof](#)
- [Hengstenhouderij](#)
- [Hoveniersbedrijf Tuin en Zo](#)
- [Hoveniersbedrijf Tuin Totaal](#)

Mini onderneming vmbo-mbo

De mini onderneming bestaat uit vier

vmbo cursisten en 1 of 2 directeuren vanuit het mbo. Er moet een verkoopplan gemaakt worden voor een bestaand een produkt. Hiervoor wordt een ondernemingsplan opgesteld.

Marketing staat centraal in dit project. Ook wordt er in teamverband getraind op de volgende competenties: plannen en organiseren & samenwerken als voorbereiding op een latere mbo opleiding.

Voor de mbo cursisten is dit project een voorbeeld van een krachtige leeromgeving waarin ze hun leidinggevende capaciteiten verder kunnen oefenen. Met name hun coachcompetentie wordt getraind. Hun kennis en inzichten met betrekking tot marketing wordt opnieuw aangescherpt omdat deze nodig is voor de praktijk van deze mini onderneming. MBO cursisten leren instrueren, terugkomen op gemaakte afspraken, coördineren, coachen.

- [Projecthandboek: De mini onderneming vmbo-mbo](#)

Innovatief in de markt staan

Als ondernemer moet je creatief en innovatief zijn om je positie in de markt te behouden. Voor deze opdracht bedenk je een innovatief idee voor jouw sector.

- [Brochure Wereldkeukenklas](#)

– Voeding

VMBO opleiding

Wereldkeukenklas

Voor jongeren die alles willen leren over kleurrijk koken. Er wordt gewerkt met bijzondere recepten. Leerlingen gaan aan de slag met koken, voeding en voedselproducten uit alle werelddelen. Voor verbreding van de praktijklessen zijn samenwerkingsverbanden aangegaan met bedrijven in de regio. Deze bedrijven worden regelmatig klassikaal bezocht. Ook stellen zij stageplaatsen ter beschikking. Hier doen de leerlingen praktijkervaring op en leren ze aanvullend meer over de wereldkeuken. Op het programma staan ook bezoeken aan de veiling en bedrijven in de voedingssector. Deskundigen op dit terrein geven gastlessen.

- [Brochure Wereldkeukenklas](#)

Onderbouwproject

Goede doelenmarkt

De leerlingen gaan geld inzamelen door middel van activiteiten voor de Voedselbank Maassluis. Het is de bedoeling dat er een mooi bedrag wordt geschonken aan de Voedselbank in Maassluis en leerlingen trots zijn op hun resultaat.

– Lees meer

- [Draaiboek](#)
- [Flyer](#)
- [Spoorboekje](#), overzicht lesdoelen en competenties Goede Doelenmarkt
- [Rekenmachine Proeve van bekwaamheid](#)
- [Feedbackregels](#)
- [Bedrijvenbezoeken – samenwerking bij de gerechten](#)
- [Takenlijst kerstdiner](#)
- [Plan van aanpak \(leeg\)](#)

Laatste wijziging aan dit dossier:

30 augustus 2017

Groen Kennisnet

Volg ons op:

[> Over Groen Kennisnet](#)[> Contact](#)[> Disclaimer](#)[> Privacy & Cookie-verklaring](#)[> Wegwijs in Groen Kennisnet](#)[> Dossiers](#)[> Agenda](#)[> Vakbladen](#)[> Nieuws](#)[> Aanmelden nieuwsbrief](#)[> RSS feeds](#)[> Community](#)[> Kennisbank](#)[> Wiki Groen Kennisnet](#)[> Themaweken](#)

Powered by

groerpactMogelijk gemaakt door [Groen Kennisnet](#)